

KONCERTI, OPERE...

LJETNI ORGULJAŠKI KONCERTI U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Svake godine Koncertna direkcija Zagreb organizira orguljaške koncerte za vrijeme turističke sezone u zagrebačkoj prvostolnici. Sve su to majstori svog instrumenta, domaći i strani. Ljubitelji »kraljice instrumenata« došli su na svoj račun da se malo vrate u povijest velikih majstora poput Bacha, Frescobaldija, Francka, Liszta, ali je to i prilika da čuju kakvim glazbenim rječnikom na tom instrumentu govore živi majstori.

29. 7. Hubert Bergant iz Ljubljane nastupio je sa programom: A. Guillemant: *Sonata op. 42*; H. Haselböck: *Cetiri koralne predigre*; M. Duprè: *Symphonie-Passion op. 23*. Bergant je jedan od vodećih orguljaša, koji nastupa uvijek dobro nastudiranim programom. Posebno je zapažen njegov meditativni pristup Simfoniji-Muci sa stavicima: »Svijet u iščekivanju Spasitelja«, »Rođenje«, »Razapinjanje« i »Uskrsnuće«.

4. 8. nastupio je gost iz SSSR-a Oleg Jančenko. Svestrani glazbenik koji je osim orgulja studirao klavir i kompoziciju, predstavio se programom: Frescobaldi: *Bergamasca, Preludij i fuga u g-molu*; Scarlatti: *Sonata u g-molu*; Vivaldi-Bach: *Koncert u a-molu*; Bach: *Partita u c-molu*; *Toccatu, Adagio i Fuga u C-duru*; Snitke: *Dva stavka*; Jančenko: *Glazba za orgulje*.

Jančenko je već poznat našoj publici, tehnički nepogrešiv, temperamentan, čime se potvrdio u nas, ali i u svijetu, nizom nastupa koji su oduševljavali.

11. 8. našoj se publici predstavio češki orguljaš Milan Šlechta autorima iz razdoblja češkog baroka kao što su J. Seger, J. Vanhal, K. Blažej Kopriva. Drugi je dio ustupio »klasičnim« autorima: Bach *Toccatu concertata u E-duru*; Mozart, *Fantazija u f-molu, KV 608*; Franck: *Fantazija u C-duru*; Eben: *Moto ostinato i Finale* iz »Nedjeljne glazbe«. Šlechta je vrstan orguljaš, koji neprestano obnavlja programe, tražeći u prošlosti nacionalne povijesti vrijedna imena nacionalne glazbene kulture.

Hans Otto iz DDR-a nije toliko poznat u nas prečestim nastupima. Svojim je biranim programom nastupio 18. 8.: B. Cernohorsky: *Toccatu u C-duru, Fuga u a-molu*; Bach: *Preludij i fuga u Es-duru*; Brahms: *Preludij i fuga u g-molu*; Reinberger: *Sonata op. 127. u f-molu, Finale*; Hindemith: *Sonata br. 1 u Es-duru*; Reger: *Toccatu u d-molu, iz op. 59*. Njegovo muziciranje oduševljava te svaki slušalac odlazi zadovoljan, svjestan da je doživio svoj emotivni trenutak.

Zsuzsa Elkes imala je koncert 25. 8. s glazbom autora koji nisu tako poznati u redovitim izvedbama, kao T. Pikety i J. Lenglais. Sve svoje umjetničko iskustvo Elkesova je potvrdila u djelima Bacha, Clembaulta, Liszta i Viernea. Svakako treba se osvrnuti na izvedbu *Legende* F. Liszta, od kojih je izvedena prva. Nastale su početkom 60-tih godina prošlog stoljeća, inspirirane neponovljivom pojavom asijskog sveca sv. Franje. Prva oslikava sv. Franju u razgovoru s pticama, gdje je Liszt na čaroban način oslikao dijalog Franje i cvrkut ptica »naivnošću i srdačnošću srednjovjekovne mistike«, kako kaže komentator.

1. 9. bio je posljednji koncert, koji su izveli Željko Marasović, orgulje, i Stanko Arnold, truba. Program je podijeljen tako da je pola koncerta otpalo za trubu i orgulje, a drugi dio samo orgulje. Evo i programa: Bach: *Preludij i fuga u h-molu BWV 544*; Händel: *Sonata za trubu i orgulje u F-duru*; J. G. Walther, *Meinen Jesum lass ich nicht*, koral s varijacijama; J. CH. Bach: *Sonata za trubu i orgulje u Es-duru*; Bossi: *Tema s varijacijama*; K. Slavicky: *Invokece*; J. Golob: *Balada za trubu i orgulje*; L. Sluka: *Via del silenzio*; Z. Marasović: *Improvizacije na koralnu temu*; H. Tomasi: *Semaine sainte a cuzco*, za trubu i orgulje.

Program je bio veoma opširan i raznorodan, što potvrđuje spremnost ovih mladih umjetnika da se susretnu sa svim vrstama glazbenog govora na svojim instrumentima. Već priznati u nas i izvan domovine, mladi umjetnik Željko Marasović, okušao se i kao skladatelj. Njegove *Improvizacije* potvrđuju kreativni afinitet i spremnost da i nadalje bogati orguljašku literaturu u nas. Trubač Stanko Arnold (1949) već je afirmiran umjetnik, što potvrđuju mnoge nagrade i gostovanja, kao i snimljene ploče.

Tandem Marasović i Arnold veoma je sretan susret mladih umjetnika koji na svojim instrumentima potvrđuju umjetničku zrelost.

S. G.

GLAZBA NA 34. DUBROVAČKIM LJETNIM IGRAMA

Glazbeni program 34. dubrovačkih ljetnih igara pružio je, kao i prethodnih godina, obilje raznovrsne i kvalitetno izvedene glazbe. Stabilizacijska situacija kod nas nije, dakako, utjecala na umjetnički domēt, jedino je došla do izražaja u nekim pojedinostima: bilo je malo umjetnika iz zapadnih zemalja (dominirali su oni iz Sovjetskog saveza), nije bilo velikih stranih izvodilačkih tijela, pa je izostao i tradicionalni završetak sa stranim simfonijskim orkestrom. Umjesto toga ovogodišnje igre utihnule su pod prstima pijanista Justusa Frantza. Nastupilo je nekoliko renomiranih domaćih sastava: Zagrebačka filharmonija (dirigenti Horvat, Matačić, Dešpalj), Zagrebački simfoničari i zbor RTV (Podić, Kranjčević), Simfonijski orkestar RTV Ljubljana (Nanut, Munih), Dubrovački gradski orkestar i zbor »Libertas« (Janigro, Dražinić), »Collegium musicum« — Beograd (Matić-Marović), akademski zbor »I.G. Kovačić« (Kranjčević) i Zagrebački solisti.

Bilo je i nekoliko glazbeno-scenskih izvedbi: balet Hrv. nar. kazališta iz Zagreba izveo je u koreografiji Vaclava Orlikowskog poznati balet S. Prokofjeva *Romeo i Julija*, a obnovljena je i izvedba Rossinijeva *Seviljskog brijajača*, ali za razliku od lanske godine ovaj put uspješno (festivalski operni ansambl, režija František Preisler, ČSSR, dirigent P. Dešpalj).

Premda festivalski programi u Dubrovniku redovito nemaju određeno tematsko usmjerenje, može se reći da je ovo ljeto ipak bilo u znaku 150. obljetnice rođenja Johannesa Brahmsa, pa je nekoliko koncertnih rasporeda bilo u potpunosti posvećeno njegovu stvaralaštvu.

Ovogodišnji program obilovao je i djelima duhovnih obilježja. Na prvom mjestu treba spomenuti izvođenje Papandopolove *Hrvatske mise* (pod nazivom *Misa u d-molu*). Izvedba ovoga lijepog djela nastalog 1939. ima u naše doba gotovo karakter praiizvedbe. Od jednakog značenja je i izvedba Brkanovićeve djela *Stabat mater*, nedugo nakon zagrebačke praiizvedbe. Izveden je još Verdijev *Requiem* i Vivaldijeva *Gloria*, a i recital Ljiljane Molnar Talajić s orguljašem Anđelkom Klobučarom kao i koncert beogradskog zbora »Collegium musicum« sadržavali su također nekoliko duhovnih djela. Nastupili su orguljaši Martin Haselböck (Beč) i Željko Marasović. Posebno je zanimljiv bio nastup dua rog-orgulje (Hermann Baumann, Hamburg, i Hans Georg Pflüger).

I ove je godine održan Međunarodni podij mladih glazbenika, ali u redovitom, a ne u ponoćnom terminu. Ne čineći nepravdu ostalima trebalo bi posebno istaknuti violinista Slobodana Fia, čelista Igora Ščedrova i pijanista Daniela Albertija (Italija).

Ovogodišnju nagradu »Orlando« dobio je za svoj nastup baš istaknuti violončelist Valter Dešpalj.

U kratkom pregledu nije bilo moguće iznijeti imena svih umjetnika koji su doprinijeli uspjehu glazbenog dijela 34. dubrovačkih ljetnih igara (10. srpnja do 25. kolovoza 1983).

Nikša NJIRIĆ